

Museovirasto

Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartta ja Euroopan neuvoston kulttuurireittiohjelma

Anni Alho, Museovirasto

Varsinais-Suomen matkailun tiekarttatyöpaja 28.11.2023

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Kuva: Valker von Bonin, Museovirasto,
Historian kuvakokoelma

Kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartta

- Tiekartta määrittelee kulttuurimatkailun kansalliset kehittämistoimet vuoteen 2030
- Kansallinen ohjaava asiakirja Euroopan neuvoston kulttuurireittitoiminnassa
- Kestävä kehitys läpileikkaavana teemana
- Työryhmässä mukana: OKM, Visit Finland, ELY-keskukset, MMM, Maakuntien liitot, Metsähallitus, Museovirasto, Suomen kuntaliitto, Suomenlinnan hoitokunta, Taike, TEM, UM ja YM

Tiekartan näkökulmia - kulttuuri

Tiekartta nojautuu laajaan kulttuurikäsitykseen, jossa kulttuurin nähdään sisältävän muun muassa eri kulttuurin ja taiteen alat, kulttuuriperinnön, kulttuuriympäristöt ja arkielämän käytännöt.

Tiekartan näkökulmia – kestävä kehitys

Kestävää kehitystä lähestytään tiekartassa ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen ulottuvuuden kautta. Ollakseen kestävää kulttuurimatkailun edistämistyön tulee kattaa kaikki neljä ulottuvuutta.

A scenic view of a wooden cabin on a lake with a forest in the background. The cabin is on the left, and the lake is in the foreground. The forest is in the background. The text is overlaid on the image.

**Visio vuodelle 2030: Kulttuurimatkailu
tuottaa kestäväää kasvua, erottuu
elämyksellisyydellään ja vaikuttaa
verkostoituneesti.**

Kuva: Visit Finland, Anne Saarinen, Vastavalo

Tiekartan tavoitteet ja toimenpiteet jakautuvat viiteen alalukuun, jotka koskevat:

- 1. Yhteistyön kehittämistä**
- 2. Kestävyyttä**
- 3. Kulttuurimatkailun tuotetarjontaa**
- 4. Digitalisaatiota ja tiedolla johtamista**
- 5. Kulttuurialan kansainvälisiä toimia, erityisesti Euroopan neuvoston kulttuurireittien hyödyntämistä kulttuurimatkailussa**

Kuva: Eric Tirkkonen, Museovirasto, Suomen merimuseon kuvakokoelma

1. Yhteistyön kehittäminen – nostoja toimenpiteistä

Kulttuurimatkailun liittymäpinnat laajentuvat

- Vahvistetaan kulttuurimatkailun välittäjätoiminnan edellytyksiä mm. koulutuksen keinoin ja toimijoita verkottamalla.

Kulttuurimatkailun yhteistyöverkostot tiivistyvät

- Lisätään alueellista yhteistyötä järjestämällä fyysisiä ja digitaalisia verkostoitumistilaisuuksia ja työpajoja sekä tukemalla hanketyöskentelyä.
- Kannustetaan yhteistyön kehittämistä kulttuurin eri teemojen ympärille.

2. Kulttuurimatkailua kestävästi – nostoja toimenpiteistä

Kulttuurimatkailun kestävä toimintakulttuuri vahvistuu

- Kannustetaan kulttuurikohteita ja -tapahtumia sekä kulttuurialan ja luovien alojen yrityksiä mukaan STF-polulle.
- Otetaan huomioon eri kestävyysulottuvuudet matkailuhankkeisiin suunnattavassa julkisessa rahoituksessa.
- Lisätään tietoisuutta saamelaiskäräjien hyväksymistä vastuullisen ja eettisesti kestäväen saamelaismatkailun ohjeista.

STF-ohjelman kulttuurista ulottuvuutta edistetään eri tavoin

- Käydään STF-ohjelma kokonaisuutena läpi kulttuurimatkailun tarpeiden näkökulmasta.

Kuva: Topi Leikas, Museovirasto

3. Kulttuurimatkailun tuotetarjonta - nostoja toimenpiteistä

Kulttuurimatkailun tuotetarjonta kehittyä laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti

- Hyödynnetään ja tuetaan alueellisia kulttuurisia vahvuuksia monipuolisen ja ympärivuotisen kulttuurimatkailun tarjonnan lisäämiseksi sekä kotimaisille että kansainvälisille matkailijoille.
- Vahvistetaan entisestään luonnonympäristöissä sijaitsevien kulttuurikohteiden näkyvyyttä luontomatkailevien viestintäkanavissa, kuten Luontoon.fi-palvelussa.

Kulttuurimatkailuosaaminen vahvistuu

- Lisätään tietoa ja osaamista kulttuurimatkailun kohderyhmistä.

Kulttuurimatkailu kansainvälistyy

- Tarjotaan kulttuurimatkailun toimijoille sparraus- ja tukipalveluita toiminnan kansainvälistämiseksi ja kannustetaan kulttuurimatkailutoimijoita kansainvälistymispolulle.

4. Digitalisaatio ja tiedolla johtaminen – nostoja toimenpiteistä

- **Digitaalisuutta ja dataa hyödynnetään aiempaa laajemmin kulttuurimatkailupalvelujen tuottamisessa**
- Kannustetaan kulttuurimatkailun toimijoita syöttämään tiedot palveluistaan DataHubiin.
- **Kulttuurimatkailun digitaaliset palvelut sujuvoituvat**
- Ohjataan kulttuurimatkailutoimijoita monikanavaisuuteen ja sopiville jälleenmyyjille sekä alustoille.
- **Kulttuurimatkailun tietopohja vahvistuu ja tiedolla johtaminen kehittyy**
- Lisätään ymmärrystä kulttuurimatkailun aluetaloudellisista vaikutuksista sekä tulojen käytöstä ja jakautumisesta alueilla hyödyntämällä muun muassa maailmanperintökohteissa kerättyä tietoa.

5. Kulttuurialan kansainväliset toimet – nostoja toimenpiteistä

Euroopan neuvoston kulttuurireittitoiminta vahvistuu Suomessa

- Vahvistetaan Euroopan neuvoston kulttuurireittitoiminnan kansallista koordinoitua jakamalla koordinoituvastuu opetus- ja kulttuuriministeriön ja Museoviraston kesken.

Kulttuurimatkailu edistää Unescon kulttuuriperintösopimusten toteutumista

- Edistetään maailmanperintökohteiden kestävän matkailun hyvien käytäntöjen jakamista muille kulttuuriperintö- ja kulttuurikohteille.

Kansainvälisten kulttuurialan toimien matkailullinen näkyvyys ja yhteistyö lisääntyy

- Osallistutaan aktiivisesti Euroopan kulttuuriperintötunnuksen kehittämiseen yhteistyössä Euroopan komission kanssa.

Kuva: Soile Tirilä, Rakennushistorian kuvakokoelma, Museovirasto

Euroopan neuvoston kulttuurireitit

- Vähintään kolmea maata yhdistäviä temaattisia kansainvälisiä yhteistyöverkostoja/reittejä
- Teemoja ovat esimerkiksi teollinen perintö, arkkitehtuuri, pyhiinvaellusreitit, eurooppalainen taide, musiikki ja kirjallisuus, historialliset puutarhat ja sotahistoria jne.
- 47 sertifioitua reittiä
- Reiteissä jäsenenä esim. kulttuuriperintökohteita, museoita, matkailuyrityksiä, korkeakouluja, kuntia, yhdistyksiä jne.
- Kulttuurireittitoimintaa ohjaa valtioiden välinen Euroopan neuvoston sopimus (EPA)

Museovirasto

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Jouni Lappi, Pyhän Olavin merireitti

Mitä reittiverkostot tekevät?

1. Tieteellinen toiminta
2. Tietoisuuden lisääminen yhteisestä monimuotoisesta eurooppalaisesta historiasta, muistista sekä kulttuuriperinnöstä
3. Kulttuuriperintökasvatus nuorille ja lapsille, nuorisovaihdot
4. Reitin teeman linkittäminen nykykulttuuriin ja taiteeseen
5. Kestävä kulttuurimatkailu

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Karita Elko, Museovirasto

Topi Leikas, Museovirasto

EN kulttuurireittitoiminta – mahdollisuudet?

- Väline kulttuuriperinnön näkyväksi tekemiseen – kulttuuriperinnön vaaliminen sekä sen elinvoimaisuuden säilyttäminen mm. kulttuurimatkailun avulla
- Väline yhteistyön kehittämiseen, verkostoituminen edellytys myös matkailun kehittämiseksi
- Väylä kansainvälistymiseen, selkeä suunta ja strukturi yhteiselle tekemiselle
- Näkyvyys ja markkinointimahdollisuudet, sekä reitin että kulttuurireittiohjelman puitteissa, ristiinmarkkinointi
- Rahoitusmahdollisuudet, sekä kansallinen että KV-rahoitus
- Sertifiointi laadun takeena, säännöllinen auditointi – kannustaa jatkuvaan kehittämiseen
- Kansainvälinen yhteistyön ja vuoropuhelun lisääminen sekä ymmärryksen laajentaminen monimuotoisesta yhteisestä kulttuuriperinnöstä

Museovirasto

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Miten mukaan toimintaan?

- Kulttuurireittisertifiointia voi hakea Euroopan neuvostolta vuosittain
- Sertifiointista päättää EPA-sopimuksen hallintoneuvosto, jossa sopimuksen jäsenvaltiot ovat edustettuna
- Toimintaan pääsee mukaan liittymällä myös jo sertifioituun reittiin
- Reittiyhdistys päättää liittymisen ehdoista omien sääntöjensä mukaisesti

Museovirasto

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

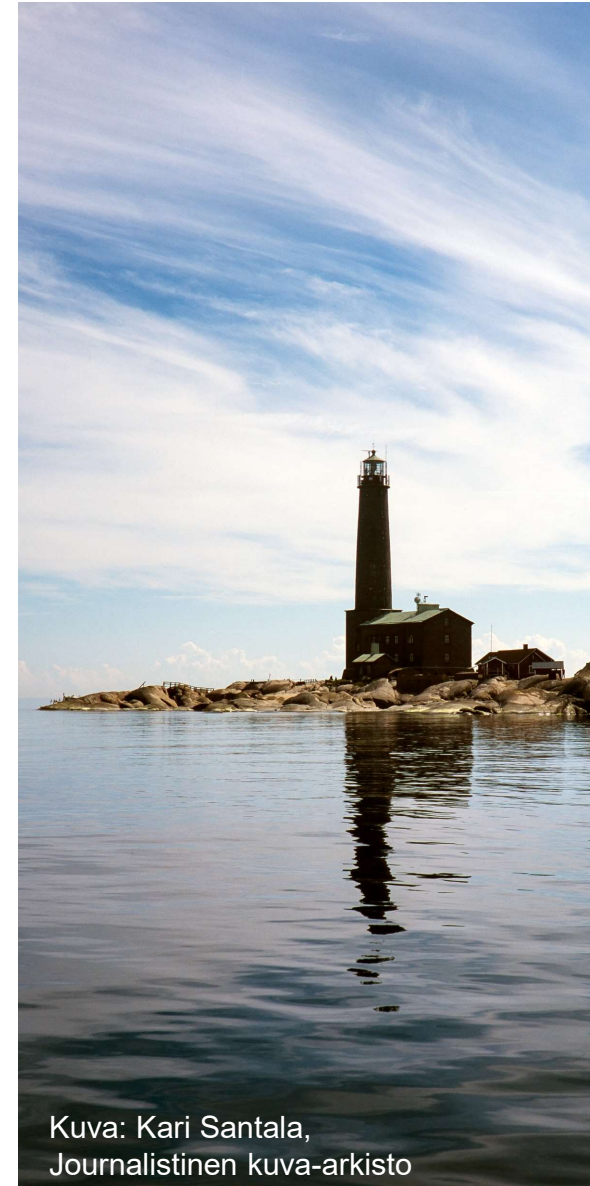
Kuva: Eero Luukkanen 1979, MEKin kokoelma, Historian kuvakokoelma, Museovirasto

Museoviraston rooli Euroopan neuvoston kulttuurireittitoiminnassa

- Valtionavustukset Euroopan neuvoston kulttuurireittitoimintaan
- Viestintä: kulttuurireittitoiminnasta hyötyvät organisaatiot / matkailijat
- Suomalaisten EN kulttuurireittitoimijoiden tapaamiset
- EPA- hallintoneuvostotyöskentely yhdessä OKM:n kanssa ja kansainvälinen yhteistyö, esim. Pohjoismaissa ja Baltiassa
- Asiantuntijatuki Euroopan neuvoston kulttuurireittiasioissa, esim.
 - ✓ Sparraus sertifiointi- ja uudelleensertifiointiprosesseissa
 - ✓ Potentiaalisten uusien ja jo sertifioitujen reittien Suomeen laajentumisen tukeminen
 - ✓ Yhteistyön tukeminen potentiaalisissa EN kulttuurireittiteemoissa

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Kuva: Kari Santala,
Journalistinen kuva-arkisto

Kiitos!

Lisätietoja:

Anni.alho@museovirasto.fi

<https://www.coe.int/en/web/cultural-routes>

Kulttuurireittien uutiskirjeen tilaus:

<https://kulttuurireitit-uutiskirje.museovirasto.fi/>

Museovirasto

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

